

Warszawa, 15 września 2026 r.

Znaczny wzrost płacy minimalnej w latach 2012-2025 nie wpłynął na poziom zatrudnienia

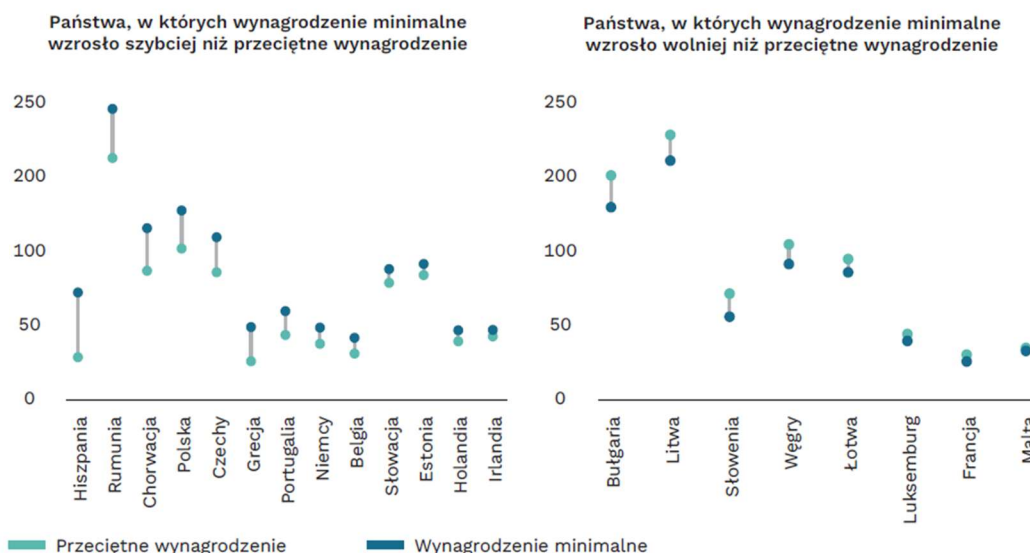
Płaca minimalna w Polsce w latach 2012-2025 miała jedną z najwyższych dynamik wzrostu w Europie. Najniższe wynagrodzenie wzrosło w tym czasie o 211 proc. - z 1500 zł do 4666 zł brutto miesięcznie, osiągając w 2025 r. poziom 52,4 proc. średniego wynagrodzenia. Tak duży wzrost płacy minimalnej znacznie przekraczał minimalny poziom wzrostu przewidziany ustawą, osiągając pułap 2,4 p. proc. wyższy od wartości rekomendowanej przez Parlament Europejski. Z raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego „Płaca minimalna i jej wpływ na rynek pracy w Polsce w latach 2012-2025” wynika, że tak znaczny wzrost minimalnego wynagrodzenia nie wpłynął jednak ani na poziom zatrudnienia, ani nie spowodował spadku liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw. W Polsce relacja płacy minimalnej do średniego wynagrodzenia jest silnie zróżnicowana terytorialnie. Podczas gdy w największych miastach, takich jak Warszawa lub Wrocław, minimalne wynagrodzenie nie przekroczyło 50 proc. przeciętnego lokalnego wynagrodzenia, to w niemal co drugim powiecie wskaźnik ten wahał się od 55 do 60 proc. średniej pensji.

Dynamika wzrostu płacy minimalnej w Polsce była jedną z najwyższych w Europie

W ciągu ostatnich dwudziestu lat płaca minimalna w Polsce istotnie wzrosła w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia. Do 2009 r. płaca minimalna stanowiła mniej niż 40 proc. przeciętnego wynagrodzenia. W latach 2009-2019 współczynnik ten wahał się w przedziale od 42 proc. do 44 proc. Wyraźny wzrost miał miejsce w 2020 r., kiedy jego poziom wzrósł o niemal 4 pkt. proc. r/r do poziomu 47 proc. oraz w latach 2024-2025, kiedy płaca minimalna wzrosła z 47 proc. do 52,4 proc. przeciętnego wynagrodzenia. Wzrost tej relacji pokazuje również, że w ostatnich latach wzrost płacy minimalnej był znacznie silniejszy niż wzrost średniej pensji w Polsce.

W 2025 r. płaca minimalna w Polsce stanowiła już 52,4 proc. przeciętnego wynagrodzenia brutto przekraczając tym samym wartość referencyjną wskazaną przez UE w Dyrektywie o adekwatnych wynagrodzeniach minimalnych, która zakłada, że płaca minimalna nie powinna być niższa niż 50 proc. przeciętnego wynagrodzenia.

Wykres 2. Na tle Unii Europejskiej Polska była w gronie państw o największym wzroście płacy minimalnej w latach 2016-2025

Dane: wzrost minimalnego oraz przeciętnego wynagrodzenia w latach 2016-2025 (w proc.).

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych Eurostat *Minimum wage statistics* (www3) oraz Labour cost levels: wages and salaries, Eurostat (www4).

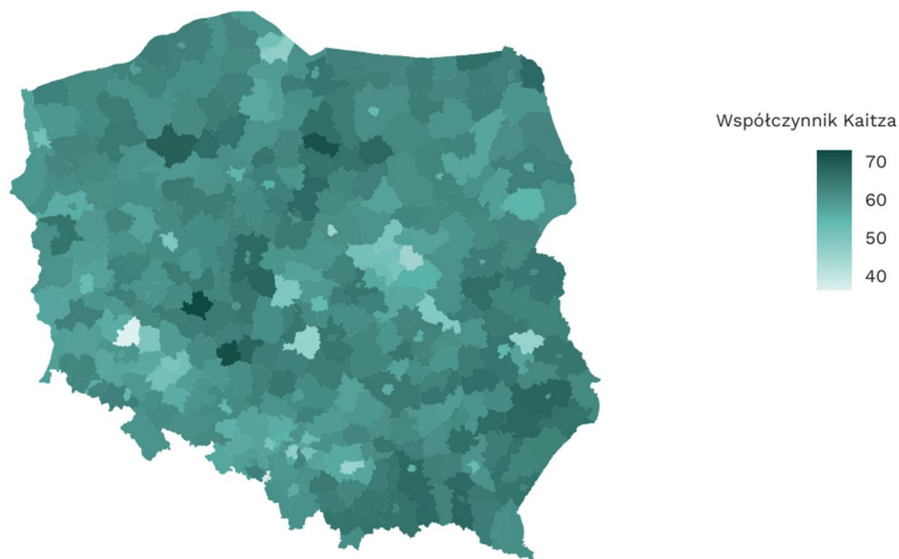
Relacja płacy minimalnej do przeciętnego wynagrodzenia w różnych częściach Polski

Choć poziom minimalnego wynagrodzenia wyraźnie wzrósł na poziomie krajowym w stosunku do średniej pensji, to efekt ten był bardzo zróżnicowany na poziomie lokalnym. W 2024 r. różnica między powiatem o najniższej relacji płacy minimalnej do przeciętnego wynagrodzenia a powiatem o najwyższej relacji wynosiła 39 pkt. proc. Najmniejszą część przeciętnego wynagrodzenia płaca minimalna stanowiła w powiecie lubińskim – 31 proc. (w powiecie tym siedzibę ma spółka KGHM Miedź), największą zaś – 70 proc. – w powiecie krotoszyńskim. W 92 proc powiatów relacja między płacą minimalną a przeciętną wynosiła powyżej 50 proc., podczas gdy w jednej czwartej powiatów ten poziom przekraczał 60 proc.

„Znaczne zróżnicowanie relacji płacy minimalnej do średniej płacy pomiędzy poszczególnymi powiatami może dziwić, biorąc pod uwagę, że w skali całego kraju płaca minimalna stanowiła w 2025 r. nieco ponad 52 proc. średniego wynagrodzenia. Ta pozorna rozbieżność wynika z faktu, że w największych ludnościowo ośrodkach miejskich, które mają istotną wagę w wyliczeniu wskaźnika krajowego, udział płacy minimalnej w średnim wynagrodzeniu jest znacznie poniżej 50 proc.: w grupie Warszawa, Wrocław, Kraków, Gdańsk i Poznań płaca minimalna osiągnęła najwyższy udział w średnim wynagrodzeniu na poziomie 46 proc. we Wrocławiu, a najniższy w Warszawie – 40 proc.”

– wskazuje Jędrzej Lubasiński, starszy analityk z Zespołu Analiz Procesów Społecznych w PIE.

Mapa 1. W 2024 r. w 92 proc. powiatów współczynnik Kaitza, określający wysokość płacy minimalnej w relacji do przeciętnego wynagrodzenia, wynosił ponad 50 proc.

Dane: relacja płacy minimalnej do przeciętnego wynagrodzenia w powiatach na koniec 2024 r. (w proc.)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych GUS i ZUS.

Polski mechanizm ustalania płacy minimalnej zostawia szerokie pole manewru

Obowiązujący w Polsce sposób ustalania płacy minimalnej zostawia szerokie pole manewru w zakresie tego, o ile wzrośnie ona w danym roku. Algorytm określony w ustawie o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oznacza jedynie minimalny pułap podwyżki płacy minimalnej, ale nie określa jej maksymalnego poziomu. Między innymi dlatego w latach 2002-2025 stosunek płacy minimalnej do przeciętnego wynagrodzenia ulegał znacznym zmianom, rosnąc z poziomu 34 proc. do 52 proc. Wzrost ten był przede wszystkim skutkiem podwyżek z 2009 i 2020 r., a także w latach 2024-2025 r., które to znacznie wykraczały poza minimalny poziom podwyżek przewidziany w ustawie.

"Duża dowolność w zakresie ustalania obowiązującej wartości płacy minimalnej ma dwojakie konsekwencje. Z jednej strony, konsekwentne podwyższanie wartości płacy minimalnej o najmniejsze kwoty przewidziane w ustawie mogłoby doprowadzić do ustabilizowania stosunku płacy minimalnej względem przeciętnego wynagrodzenia na bardzo niskim poziomie. Jednak przy braku określonej maksymalnej wartości podwyżki płacy minimalnej, przestrzeń do podejmowania arbitralnych decyzji pozostaje istotna, co

rodzi ryzyko nadmiernego wzrostu stosunku płacy minimalnej do przeciętnego wynagrodzenia" - wskazuje dr Paula Kukołowicz, Kierownik Zespołu Analiz Procesów Społecznych.

Przeprowadzona przez PIE symulacja wskazuje, że gdyby od 2012 r. w każdym roku płaca minimalna podwyższana była jedynie na poziomie przewidzianym, w 2025 r. jej wartość w stosunku do średniego wynagrodzenia wyniosłaby 36 proc. Byłby to poziom znacznie niższy od faktycznego (52 proc.).

Podwyżki płac minimalnych podwyższyły wynagrodzenia, ale nie wpłynęły na zatrudnienie

Analiza PIE lat 2013-2024 wskazuje, że wzrost płacy minimalnej nie miał istotnie statystycznego wpływu na poziom zatrudnienia. Natomiast wpływ podwyższenia minimalnego zatrudnienia na wynagrodzenia był zróżnicowany w zależności od poziomu płac na lokalnym rynku pracy. Analiza dla powiatów i podregionów dla lat 2012-2024 wskazuje, że wzrost relatywnej płacy minimalnej przekładał się na wzrost przeciętnych wynagrodzeń. W przypadku 33 proc. powiatów o najniższych wynagrodzeniach wzrost płacy minimalnej o 10 pkt. proc. względem średniej lokalnej pensji skutkował wzrostem średnich wynagrodzeń o 4,6 pkt. proc. W przypadku pozostałych powiatów przy analogicznym wzroście minimalnego wynagrodzenia średnie płace rosły o 3,3 pkt. proc. mocniej.

Tabela 4. Zestawienie wyników przeprowadzonych analiz ekonometrycznych

Wymiar	Efekt (powiaty)	Istotność	Efekt w powiatach nisko płatnych	Potwierdzenie na NUTS 3
Wynagrodzenia	+3,3 pkt. proc.	$p < 0,01$	+4,6 pkt. proc. (silniejszy)	częściowe, istotne głównie dla jednostek nisko płatnych
Zatrudnienie	brak efektu	nieistotne	brak efektu	brak efektu (potwierdzone)
Liczba firm ogółem	brak efektu	nieistotne	brak efektu	brak efektu (potwierdzone)
Liczba małych firm (10-49)	-0,66 pkt. proc.	$p < 0,05$	efekt słabszy niż średnio	niepotwierdzone

Źródło: opracowanie własne PIE.

„Brak istotnego statystycznie wpływu wzrostu płacy minimalnej na zatrudnienia w analizowanym okresie może wynikać ze specyficznej sytuacji ekonomicznej i społecznej tego okresu: pogłębiający się niedobór pracowników, szybki wzrost produktywności w polskiej gospodarce, a także fakt, że w Polsce część najniższych wynagrodzeń wypłacanych jest poza oficjalną ewidencją - mogły wpływ ten osłabić.” – zauważa dr Paula Kukołowicz, kierowniczka Zespołu Analiz Procesów Społecznych w PIE.

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think-tank ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Jego obszary badawcze to przede wszystkim makroekonomia, energia, gospodarka światowa, gospodarka cyfrowa, ekonomia behawioralna oraz procesy społeczne. Instytut przygotowuje raporty, analizy i rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów gospodarki oraz życia społecznego w Polsce, z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej.

Kontakt dla mediów:

Ewa Balicka-Sawiak

Rzecznik Prasowy

T: +48 727 427 918

E: ewa.balicka@pie.net.pl